

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

VNG-deelname aan internationale organisaties en netwerken

VNG-deelname aan internationale organisaties en netwerken

Inleiding	2
I. VNG	
I.1 Directie Europa/Internationaal	3
I.2 VNG International	4
I.3 Servicebureau Europa	4
I.4 Europa decentraal	5
II. Deelname aan internationale verenigingen	
II.1 UCLG	6
II.2 CEMR	9
II.3 Overige verenigingen	11
III. Deelname aan Europese organisaties	
III.1 Congres van Lokale en Regionale Autoriteiten van de Raad van Europa	12
III.2 Comité van de Regio's van de Europese Unie	14
IV. Deelname aan internationale netwerken	
IV.1 Netwerk Gezonde Gemeenten	16
IV.2 Netwerk Kindvriendelijke Steden	16
IV.3 ELANET	16
V. Deelname aan internationale samenwerkingsprogramma's	
V.1 Doelstellingen en activiteiten van VNG International	17
V.2 Opdrachtgevers	19
VI. Bilaterale en multilaterale contacten	20
VII. Overleg over Europees en internationaal beleid	
VII.1 Nationaal overleg	21
VII.2 Intern overleg	22
VII.3 Samenwerking VNG/IPO	23
VII.4 Samenwerking VNG/REGR	23
VIII. Informatie aan en overleg met de leden	
VIII.1 Informatie	24
VIII.2 Overleg	25

Inleiding

Met deze notitie wil de VNG haar deelname aan internationale organisaties en netwerken zo compleet mogelijk in kaart brengen.

Europese en internationale verhoudingen zijn in de afgelopen decennia ingrijpend gewijzigd. Traditionele scheidsmuren en grenzen tussen landen vielen weg of verloren in belangrijke mate hun relevantie. Het buitenland zet in ons land de toon voor vele binnenlandse ontwikkelingen. Zo is de invloed van de Europese wet- en regelgeving op het lokaal bestuur steeds meer voelbaar. De VNG neemt daarom intensief deel aan internationale organisaties en netwerken.

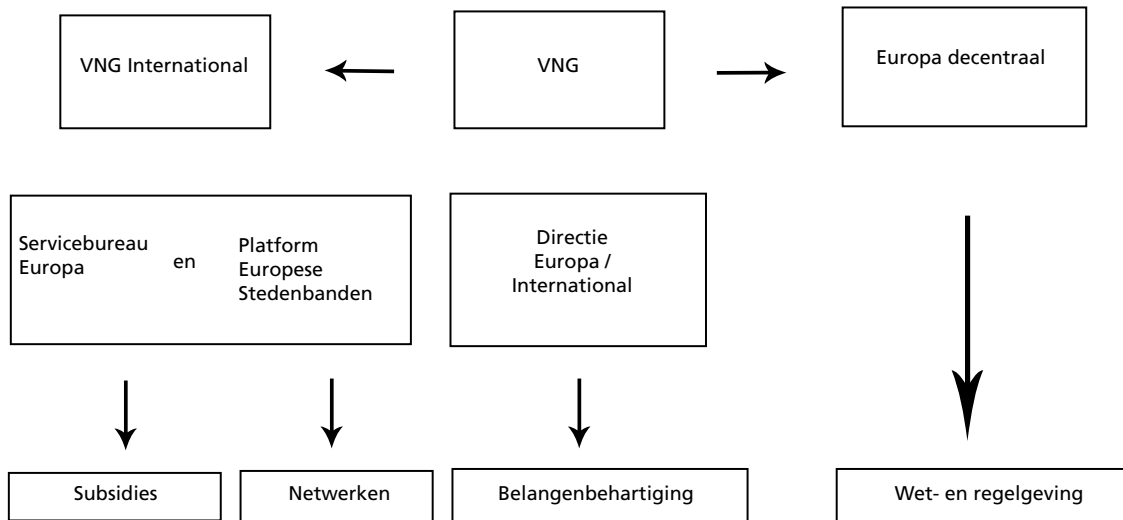
De activiteiten die uit deze deelname voortvloeien worden vanuit de Directie Europa/Internationaal en VNG International gefaciliteerd. Echter, in toenemende mate zijn ook de beleidsvelden zelfstandig actief op dit gebied. De Europese dimensie moet uiteindelijk integraal onderdeel worden van hun werkzaamheden. Dit heeft mede tot gevolg dat de beleidsvelden zelf internationale contacten onderhouden of participeren in internationale netwerken.

Opbouw notitie

De notitie heeft de volgende opbouw: eerst wordt beschreven welke afdelingen van de VNG Europese en internationale activiteiten faciliteren, daarna wordt ingegaan op onze deelname aan internationale verenigingen van lokaal bestuur, aan intergouvernementele organisaties, internationale netwerken en samenwerkingprogramma's. Tenslotte wordt beschreven hoe ons overleg, intern en extern, georganiseerd is en hoe wij onze leden informeren.

I. VNG

Belangenbehartiging en dienstverlening in Europese en Internationale zaken organiseert de VNG op de volgende wijze:

I.1 Directie Europa/Internationaal

De per 1 januari 2005 opgerichte *Directie Europa/Internationaal (EUI)* heeft binnen de VNG onder andere de taak beleidsmedewerkers actief te ondersteunen die in hun werkzaamheden met Europese wet- en regelgeving worden geconfronteerd. Daarnaast ondersteunt de directie het bestuur en de directieraad bij de invulling van het VNG-lidmaatschap van Europese en internationale organisaties. EUI heeft dus een coördinerende en faciliterende taak.

Nationaal en Europees beleid raken in toenemende mate met elkaar vervlochten en steeds meer beleidsterreinen krijgen hierdoor een Europese dimensie. Op die terreinen waar er een overlap bestaat tussen VNG prioriteiten en Europese wetsvoorstellen wordt er door de beleidsafdelingen en de contactfunctionarissen een plan van aanpak gemaakt. Daarin wordt geprobeerd te definiëren wat de gemeentelijke belangen met betrekking tot bepaalde wetsvoorstellen zijn en hoe de belangenbehartiging op Europees niveau aangepakt moet worden. Binnen de VNG wordt de volgende werkwijze bij Europa gevolgd: inhoudelijke voorbereiding en inbreng vindt in principe plaats via de beleidsafdelingen van de VNG. De contactfunctionarissen verzorgen de internationale en nationale overleggen van de VNG op Europese beleidsterreinen. Zij leveren op de prioritaire terreinen relevante informatie aan de verantwoordelijke beleidsmedewerkers en helpen de input die hierop als reactie vanuit Den Haag komt weer in te brengen in de relevante gremia in Brussel.

De VNG is lid van onder meer een Europese koepel van verenigingen (CEMR) en een internationale koepel (UCLG). De medewerker Internationale zaken coördineert en faciliteert de deelname van directieraad en bestuur aan de vergaderingen van deze organisaties.

Kantoor in Brussel

De VNG beschikt al 15 jaar over een eigen kantoor in Brussel, dat is gevestigd aan de Square de Meeûs 1. In dit kantoor zijn 19 nationale verenigingen van decentrale overheden gevestigd, evenals de Council of European Municipalities and Regions (CEMR), Eurocities en een aantal aangesloten steden waaronder de G4. Vanuit dit kantoor worden de Brusselse contacten onderhouden.

Directie Europa/Internationaal

Directeur:

Mw. Annemiek Wissink

Contactfunctionarissen EU-zaken:

Mw. Simone Goedings

Dhr. Caspar Sluiter

Vacature

Medewerker Internationale Zaken:

Mw. Elisabeth Roussel (Raad van Europa, UCLG en CEMR algemeen,
algemene internationale contacten)

Telefoon: 070 - 373 83 93

E-mail: eui@vng.nl

Kantoor Brussel

Square de Meeûs 1

B-1000 Brussel

1.2. VNG International

VNG International is een bedrijf met een maatschappelijke doelstelling binnen de holding VNG Diensten. Het heeft als doelstelling het bijdragen aan de versterking van democratisch lokaal bestuur wereldwijd. Daarbij hoort het ontwikkelen en uitvoeren van projecten en programma's in het buitenland (zie verder onder punt V), het ondersteunen van Nederlandse gemeenten bij de vormgeving van hun internationale beleid en bij het ontwikkelen van Europese projecten met gebruikmaking van Europese Structuurfondsen.

Bij VNG International werken 49 medewerkers in Den Haag en 25 medewerkers in het buitenland. Het bedrijf wordt geleid door dhr. Peter Knip, directeur en dhr. Arthur Wiggers, plaatsvervangend directeur. Meer informatie over VNG International is te vinden op www.vng-international.nl

1.3. Servicebureau Europa

Europa biedt gemeenten kansen: Europa als inspiratiebron, als kennisnetwerk en als financier ter versterking van lokaal bestuur. Vanzelfsprekend richten meer en meer gemeenten zich op deze Europese dimensie, maar de kennis en ervaring om effectief in te spelen op de kansen die Europa biedt, blijkt in voorkomende gevallen nog niet toereikend. Om dit kennis- en ervaringsgat te dichten biedt het Servicebureau Europa een uitgebreid pakket betaalde en onbetaalde diensten ter ondersteuning en ontwikkeling van een volwassen Europees beleid op lokaal niveau.

Leden kunnen bij het Servicebureau Europa terecht voor informatie rondom Europese subsidies, kennisnetwerken, en stedenbanden. Niet alleen kan er persoonlijk advies ingewonnen worden, ook kan de online Europese subsidiewijzer en het Kompas Europese Kennisnetwerken geraadpleegd worden. Daarnaast organiseert het Servicebureau verschillende thematische seminars en studiereizen. Om op de hoogte te blijven van de activiteiten van het Servicebureau en Europese ontwikkelingen kunnen de leden zich abonneren op de tweewekelijkse nieuwsbrief en op het tijdschrift 'De Europese Gemeente'.

Meer informatie:

Tel: 070-373 8694

Email: sbe@vng.nl

www.servicebureau-europa.nl

1.4. Europa decentraal

Eind jaren tachtig werd de behoefte van de leden aan informatie over de gevolgen van de Europese eenwording steeds groter. Om in deze behoefte te voorzien werd, met financiële ondersteuning van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijke Relaties (BZK) en in samenwerking met het Interprovinciaal Overleg (IPO), een Informatiepunt Europa opgericht. Dit informatiepunt is in 2002 in een Stichting Europa decentraal opgegaan.

De VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen financieren met het Ministerie van BZK de stichting Europa decentraal. Doel van de stichting is de kennis en expertise over Europees recht en de juiste toepassing ervan bij decentrale overheden te vergroten. Daarnaast wil Europa decentraal uitgroeien tot eerste aanspreekpunt voor decentrale overheden bij vragen over Europese kwesties. De VNG is middels twee personen in het bestuur vertegenwoordigd: één van het VNG-bureau, directie Europa en één persoon uit de gemeente. Om beter bij de behoefte van de leden aan te sluiten heeft Europa decentraal een praktijkraad bestaande uit 10 personen werkzaam bij gemeenten, provincies en waterschappen.

Voor meer informatie zie www.europadecentraal.nl

II. Deelname aan internationale verenigingen

Er bestaan enkele Europese en wereldwijde samenwerkingsverbanden van nationale verenigingen die de belangen van decentrale overheden op internationaal niveau behartigen. De VNG is lid van het grootste en meest representatieve internationale verband, United Cities and Local Governments (UCLG), en van haar Europese sectie, de Council of European Municipalities and Regions (CEMR). In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op UCLG (II.1.) en daarna op de CEMR (II.2.). Voor deze organisaties wordt eerst een beeld geschetst van de omvang, reikwijdte en taakgebied van deze verenigingen; vervolgens wordt beschreven hoe de VNG aan de activiteiten deelneemt. In de slotparagraaf (II.3) van dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de overige internationale organisaties.

II.1. UCLG

United Cities and Local Governments (UCLG) is op 1 januari 2004 van start gegaan. De organisatie zetelt in Barcelona en is ontstaan uit een fusie tussen IULA (International Union of Local Authorities) en FMCU-UTO (Fédération Mondiale des Cités Unies – United Towns Organization). Metropolis, de wereldvereniging van grote steden, is nu ook onderdeel van UCLG.

II.1.1 Taken

UCLG heeft als missie: "To be the united voice and world advocate of democratic local self-government, promoting its values, objectives and interests, through cooperation between local governments, and within the wider international community".

UCIG heeft de volgende kerndoelen:

- het lokaal bestuur vertegenwoordigen bij de internationale organisaties;
- internationale samenwerking en uitwisseling van ervaring tussen gemeenten en hun nationale verenigingen bevorderen;
- het wereldwijde informatiepunt over lokale democratie worden door de oprichting van GOLD (Global Observatory for Local Democracy).

Lidmaatschap

UCLG is gebaseerd op een gedecentraliseerde kiesstructuur van zeven wereldregio's (Afrika, Azië-Pacific, Europa, Eurazië, Midden-Oosten en West-Azië, Latijn-Amerika, Noord-Amerika) en een sectie voor de wereldsteden van meer dan 1 miljoen inwoners.

UCLG heeft leden in 127 landen (uit de 191 VN lidstaten). De leden vertegenwoordigen ongeveer de helft van de wereldbevolking en bestaan voornamelijk uit:

- ca. 1000 grote steden;
- Vrijwel alle bestaande nationale verenigingen.

II.1.2. Deelname van de VNG aan de UCLG-activiteiten

Alle Nederlandse gemeenten zijn via de VNG lid van UCLG. De deelname van de VNG verloopt via aan de volgende organen:

General Assembly

De General Assembly is het hoogste orgaan van UCLG. Alle leden van UCLG zijn vertegenwoordigd in de General Assembly.

World Council

De World Council telt 318 leden en stelt het beleid vast. Het kiest de voorzitter en de vice-voorzitters van UCLG. De VNG heeft twee zetels in dit orgaan.

Executive Bureau

Het Executive Bureau is het bestuur van UCLG en telt 112 leden. Het doet beleidsvoorstellen en is verantwoordelijk voor de administratieve en financiële zaken. Het Executive Bureau komt minstens twee keer per jaar bijeen. De VNG heeft één zetel in dit orgaan. Het wordt in de regel door de VNG-voorzitter opgevuld. Zijn of haar plaatsvervanger is in de regel lid van het VNG bestuur.

Momenteel zijn, veelal op initiatief van leden/regionale secties de volgende commissies werkzaam:

- Decentralisation and local self-government
- City diplomacy
- Decentralised cooperation
- Gender equality Millennium development goals
- Urban Mobility
- Urban Strategic Planning
- Local Finance and Development
- Culture
- Social Inclusion and Participative Democracy
- Mediterranean Interregional Committee
- Peripheral cities
- Information society.

Verder zijn er de volgende werkgroepen:

- Institution and Capacity building (CIB-ACB platform)
- Migration and Co-Development

Financial Management Committee

Het Financial Management Committee is geen statutair orgaan. Het ondersteunt de secretaris-generaal bij financiële- en management vraagstukken en bereidt besluiten van het Executive Bureau voor. De voorzitter van de directieraad is lid van deze commissie.

World Congress

Om de drie jaar organiseert UCLG een wereldcongres, dat door 1000 tot 1500 afgevaardigden wordt bijgewoond. Het is een belangrijk internationaal forum voor vertegenwoordigers van het lokaal bestuur uit de hele wereld. Ook de VNG stuurt een delegatie naar dit congres. Het eerstvolgende congres vindt plaats in 2010 in Santiago, Chili.

Deelname aan UCLG-activiteiten blijft vooral een zaak van de directieraad en het bestuur. De algemene ambtelijke ondersteuning komt van de directie Europa/Internationaal. VNG International is ook betrokken bij UCLG-activiteiten, vooral vanwege zijn rol in de werkgroep Capacity building en de commissie City diplomacy.

United Cities and Local Governments

Carrer Avinyó 15
08002 Barcelona
Spanje
tel: +34 933 42 87 50
fax: +34 933 42 87 60
e-mail: info@cities-localgovernments.org
<http://www.cities-localgovernments.org>

Voorzitter:

Dhr. Bertrand Delanoë, burgemeester van Parijs, Frankrijk

Co-voorzitters:

Dhr. Zhang Guangning, burgemeester van Guangzhou, China
Dhr. Amos Masondo, burgemeester van Johannesburg, Zuid-Afrika
Dhr. Paco Moncayo, burgemeester van Quito, Ecuador
Dhr. Kadir Topas, burgemeester van Istanbul, Turkije

Penningmeester:

Dhr. Clarence Anthony, burgemeester van South Bay, Florida, VS

Secretaris-generaal:

Mw. Elisabeth Gateau

Nederlandse vertegenwoordiging

World Council:

Mw. Annemarie Jorritsma, burgemeester van Almere, voorzitter VNG (tevens voorzitter van het bestuur van Municipal Alliance for Peace Programma)
Dhr. Cor Lamers, burgemeester van Houten, vice-voorzitter VNG

Executive Bureau:

Mw. Annemarie Jorritsma, (plaatsvervanger: dhr. Cor Lamers)

Committee City Diplomacy:

Dhr. Jozias van Aartsen, burgemeester van Den Haag, voorzitter commissie

Financial Management Committee:

Dhr. Ralph Pans, voorzitter van de directieraad VNG

Working Group Capacity Building:

Dhr. Peter Knip, directeur VNG/International

Ambtelijke contactpersoon:

Mw. Elisabeth Roussel, VNG Directie Europa/Internationaal

II.2. CEMR

De Council of European Municipalities and Regions (CEMR ofwel Raad der Europese Gemeenten en Regio's) is de Europese koepel organisatie van nationale verenigingen van gemeenten en regio's. Met leden in 35 landen (ruim 100.000 gemeenten via de aangesloten verenigingen) is het de grootste Europese organisatie voor de belangenbehartiging van lokale en regionale overheden bij de Europese Unie. CEMR is de Europese sectie van UCLG, tezamen met de Europese steden die rechtstreeks zijn aangesloten bij UCLG.

II.2.a. Taken

CEMR heeft tot taak:

- de belangenbehartiging van lokale en regionale overheden bij de Europese instituties;
- de informatieverstrekking aan de leden over Europese ontwikkelingen;
- de bevordering van samenwerking (uitwisseling van kennis en ervaring) tussen gemeenten en regio's in Europa;
- de bevordering van Europese stedenbanden.

Met het oog op haar taak als spreekbuis van de nationale verenigingen bij de Europese Unie heeft CEMR haar belangrijkste vestiging in Brussel. Haar officiële zetel is in Parijs.

II.2.b. Deelname van de VNG aan de CEMR-activiteiten

In Nederland zijn twee organisaties lid van CEMR: VNG en IPO (Interprovinciaal Overleg). Zie voor de samenwerking met beide laatstgenoemde organisaties hoofdstukken VII.3 en VII.4. De deelname van de VNG verloopt via de volgende organen:

Executive Bureau

Het dagelijks bestuur van CEMR is samengesteld uit de voorzitter, een eerste vice-voorzitter, drie "executive presidents" (vice-voorzitters) en een maximum van negen (overige) vice-voorzitters.

Dit bestuur bereidt de besluiten van de Policy Committee en de Assembly of Delegates voor en is belast met de uitvoering. De Benelux-landen hebben recht op één zetel in het Executive Bureau. De Benelux-partners hebben in een schriftelijke overeenkomst afgesproken dat zij deze zetel beurtelings innemen, met een termijn van drie jaar per land.

Policy Committee

Dit orgaan kiest de voorzitter, de vice-voorzitters en de secretaris-generaal, alsmede de leden van het Financial Management Committee. Het Policy Committee vergadert twee keer per jaar en stelt dan het beleid van CEMR vast. Het Policy Committee telt 91 leden. Nederland heeft recht op vijf zetels.

Financial Management Committee

Deze commissie is samengesteld uit maximaal zeven leden die benoemd worden door de Policy Committee. Het Financial Management Committee heeft een adviesfunctie.

Secretaries General/Directors of National Sections

Hoewel deze commissie niet een officiële CEMR-orgaan is, vervult zij een belangrijke rol. De leden van deze commissie, directeurs en/of international affairs officers van nationale verenigingen, bereiden de inhoudelijke inbreng vanuit het nationale niveau voor en ondersteunen hun bestuurders in de statutaire organen. De commissie vergadert twee keer per jaar. Vanuit de VNG wordt tot de deelname besloten op basis van de agenda. De hoofddirecteur en de medewerker internationale aangelegenheden nemen beurtelings deel aan de vergaderingen.

CEMR-commissies en werkgroepen

In CEMR-verband zijn er een aantal commissies en werkgroepen ingesteld. Deze hebben tot doel gezamenlijke standpunten te formuleren inzake voor gemeenten belangrijke beleidsterreinen en onderhouden direct contact met de Europese Unie. De belangrijkste zijn: Public Services and Procurement, Employment and Social Policy, Cohesion Policy en Environment. De relevante beleidsafdelingen van de VNG nemen actief deel aan het werk van deze commissies en werkgroepen.

Voor de CEMR-activiteit ter bevordering van gemeentebanden bestaat ook een Europees netwerk van "twinning-officers". Doel van dit netwerk is om gezamenlijk bij de Europese Commissie te lobbyen voor de omvang en de inhoud van het jumelagefonds en om ervaring over twinning activiteiten uit te wisselen. Binnen de VNG wordt vanuit VNG International deelgenomen aan dit netwerk. Tevens levert VNG International een actieve bijdrage aan de werkgroep Noord/Zuid Samenwerking. Onlangs is de World Affairs Committee opgericht om de Europese inbreng in UCLG te voorbereiden en te coördineren in overleg met de directe Europese leden van UCLG.

Hoewel niet als zodanig een CEMR-activiteit moet ook hier de European Local Authorities groep (ELAN-groep) genoemd worden. De groep is een netwerk van "contactfunctionarissen" van nationale verenigingen bij de Europese Unie. Dit netwerk is met name van belang voor de uitwisseling van informatie over het Europees beleid. De contactfunctionarissen van de VNG spelen een actieve rol in dit netwerk. In 2007 heeft CEMR een groot aantal nationale verenigingen waaronder de VNG een gezamenlijk pand aan de Square de Meeûs in Brussel betrokken. Dit had als doel de samenwerking tussen CEMR en zijn leden te bevorderen.

CEMR

Bureau in Frankrijk
15, Rue de Richelieu
75001 Parijs
Frankrijk
Tel : + 33 1 44 50 59 59
Fax: + 33 1 44 50 59 60
Email: cemr@ccre.org
<http://www.ccre.org>

Bureau in Brussel
Square de Meeûs 1
1000 Brussel
België
Tel: +32 2 511 74 77
Fax: +32 2 511 09 49

Voorzitter:

Dhr. Michael Häupl, burgemeester/gouverneur van Wenen

Eerste vice-voorzitter:

Dhr. Anders Knape, voorzitter van de Zweedse Vereniging van Gemeenten en Regio's

Secretaris-generaal:

Dhr. Jeremy Smith

VNG-vertegenwoordiging

Policy Committee: mw. Annemarie Jorritsma, burgemeester van Almere, voorzitter VNG, dhr. Cor Lamers, burgemeester van Houten, vice-voorzitter VNG, dhr. Jacques Wallage, burgemeester van Groningen, tevens voorzitter Adviescollege Internationale Samenwerking

Executive Bureau:

Mw. Annemarie Jorritsma, burgemeester van Almere, voorzitter VNG

II.3. Overige verenigingen

Naast UCLG en CEMR bestaan nog andere internationale verenigingen. Hieronder worden een tweetal van deze organisaties kort beschreven, omdat zij voor de VNG of in UCLG/CEMR kader van betekenis zijn. Later worden in het hoofdstuk "Netwerken" (IV) nog een aantal sectorgerichte samenwerkingsverbanden opgenomen.

II.3.a. Eurocities

Eurocities is een vereniging van Europese steden met een minimum bevolking van 250.000 inwoners en met een belangrijke regionale en internationale functie. De organisatie heeft 122 leden in Europa. In Nederland zijn zeven steden lid van Eurocities: Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Utrecht, Leeuwarden en Parkstad Limburg. De belangrijkste taken van Eurocities zijn: de belangenbehartiging van zijn leden bij de Europese Unie, de uitwisseling van know-how en ervaring en de begeleiding van samenwerkingsprogramma's, vooral gericht op telematica, duurzaam vervoerbeleid en milieu. Den Haag is in november 2006 gekozen tot vice-voorzitter van Eurocities. Eurocities werkt samen met CEMR en heeft in maart 2007 het pand aan de Square de Meeûs betrokken.

II.3.b. CEEP

Per 1 januari 2005 is de VNG toegetreden tot de Benelux-sectie van de CEEP (Centre Européen des Entreprises Publiques). Deze organisatie representeert de overheid vanuit haar werkgeversrol. Lid zijn overheidsbedrijven en verenigingen van decentrale overheden. Samen met de werkgevers in de private sector (Unice) en de werknemers (ETUC) vormt de CEEP de zogenaamde cross-sectorale dialoog. Bovendien neemt CEEP samen met de Europese Commissie deel aan de Europese Sociale Dialoog. Vanuit de Sociale Dialoog wordt geadviseerd over arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden en op terreinen als de interne markt, transport en milieu. De VNG neemt hieraan deel vanuit de Directie Europa.

III. Deelname aan Europese organisaties

In dit hoofdstuk komt de participatie van de VNG in twee organisaties aan de orde: de Raad van Europa en de Europese Unie. Deze twee Europese organisaties hebben allebei een raadgevend orgaan van lokaal en regionaal bestuur, respectievelijk het Congres en het Comité van de Regio's. Evenals in hoofdstuk I wordt achtereenvolgens ingegaan op de reikwijdte van deze organisaties (omvang en taken) en de wijze waarop de VNG deelneemt aan de activiteiten. Op het gebied van internationale samenwerking zijn er voorts nog contacten met de Europese Unie, de VN (UNDP) en de Wereldbank. Deze contacten zijn vooral bedoeld om deelname aan programma's van deze organisaties mogelijk te maken. Zij worden onder het hoofdstuk VNG International geïnventariseerd.

III.1. Congres van lokale en regionale autoriteiten van de Raad van Europa

Het Congres van Lokale en Regionale Autoriteiten van de Raad van Europa (het Congres, voorheen CLRAE) is het forum van vertegenwoordigers van het lokaal en regionaal bestuur van de 47 lidstaten van de Raad van Europa. Het Congres bestaat uit 315 leden en 315 plaatsvervangende leden, die meer dan 200.000 lokale en regionale overheden vertegenwoordigen. Alle leden zijn of rechtstreeks gekozen of (zoals de Nederlandse Commissarissen van de Koningin en burgemeesters) rechtstreeks verantwoordelijk voor een direct gekozen lokaal of regionaal orgaan.

III.1.1. Taakgebied en werkwijze

Een belangrijke taak van het Congres is de bevordering van de lokale en regionale autonomie. Het Congres geeft advies en steun bij het opzetten van democratische lokale en regionale structuren in Midden- en Oost-Europa en kijkt kritisch naar het functioneren van de lokale en regionale democratie in alle lidstaten. Als referentiekader dient het Europees Handvest inzake lokale autonomie, dat intussen door 42 landen (waaronder Nederland) is geratificeerd. Een Handvest voor Regionale Autonomie is in voorbereiding. Andere taken zijn het bevorderen van interregionale samenwerking, duurzame ontwikkeling, ruimtelijke ordening, sociale zaken alsmede cultuur en onderwijs. Sinds 1994 heeft het Congres een autonome positie binnen de Raad van Europa. Het Congres kan zich hierdoor - zonder tussenkomst van de overige organen van de Raad, de Parlementaire Assemblée en het Comité van Ministers - zelfstandig richten tot de lidstaten en intergouvernementele organisaties.

Voor de participatie van de Nederlandse delegatie is de werkwijze van het Congres van belang. Deze is als volgt: Het Congres heeft zich in 1994 in twee kamers gesplitst: een lokale kamer en een regionale kamer. Iedere kamer kiest voor twee jaar zijn eigen president en een dagelijks bestuur (Bureau). Iedere kamer kan afzonderlijk vergaderen tijdens de tweejaarlijkse plenaire zittingen. Het Congres komt twee keer per jaar bijeen in plenaire zitting. Tijdens de zitting worden parallelle sessies gehouden voor de lokale en de regionale kamer. Eerder genoemde 315 plaatsvervangende leden kunnen volwaardig deelnemen aan de sessies van hun eigen kamer, zij hebben echter geen stemrecht in de zitting van het plenaire Congres. Het Congres heeft een bestuur (Standing Committee) waarin alle delegaties vertegenwoordigd zijn en een dagelijks bestuur (Bureau), samengesteld uit de bureaus van de afzonderlijke kamers. Bureau en Standing Committee worden voorgezeten door de voorzitter van het Congres, die voor twee jaar wordt gekozen, beurtelings uit de lokale en de regionale kamer. Buiten de jaarlijkse zitting om werken de Congresleden in vier commissies (institutionele zaken, sociale cohesie, duurzame ontwikkeling, cultuur en onderwijs) die gemiddeld twee keer per jaar bijeen komen.

III.1.2. Nederlandse deelname aan de activiteiten van het Congres

De Nederlandse delegatie bestaat uit zeven leden en zeven plaatsvervangende leden. Vier leden en drie plaatsvervangende leden komen uit gemeentelijke kring, drie leden en vier plaatsvervangende leden komen uit provincies. VNG en IPO dragen (plv-)leden voor aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties die hen officieel benoemt.

Binnen de delegatie wordt getracht een evenwichtige politieke en geografische verdeling te verwezenlijken, alsmede een evenwichtige man/vrouw vertegenwoordiging. Het secretariaat van de delegatie wordt door de VNG (EUI) gevoerd, in samenwerking met het IPO. De secretaris ondersteunt de delegatieleden, coördineert de inbreng van de leden tijdens en buiten de zittingen, doet voorstellen voor het vervullen van vacatures en onderhoudt de contacten met het Congres-secretariaat in Straatsburg.

De betrokkenheid van de VNG-afdelingen loopt langs de volgende lijnen: de beleidsafdelingen worden gevraagd commentaar te leveren op de resoluties en aanbevelingen op hun terrein die ter goedkeuring aan het Congres worden voorgedragen. Een enkele keer leidt dat tot meer inzet, zoals de Congresmonitoring van 2005 over de lokale en regionale democratie in Nederland, dat op verzoek van de VNG is gehouden. Via deze monitoring heeft het Congres zich een oordeel gevormd over de plannen van het kabinet om het gebruikersdeel van de OZB af te schaffen en de tarieven voor de overblijvende OZB van eigenaren van woningen te beperken. Ook heeft het Congres zich laten informeren over de vorderingen met betrekking tot het dualisme in Nederland.

Congres van de Raad van Europa

Voorzitter:

Dhr. Yavuz Mildon (Turkije)

Secretariaat:

Raad van Europa

F-67075 Strasbourg Cedex

tel. 33 88 41 20 00

fax. 33 88 41 27 51

e-mail: webcplre@coe.int

<http://www.coe.int/T/congress>

Gemeentelijke leden van de Nederlandse delegatie:

Dhr. Cees Bijl, burgemeester van Emmen

Mw. Jetty Eugster-van Bergeijk, wethouder van Den Bosch

Mw. Amy Koopmanschap, burgemeester van Diemen

Dhr. Onno van Veldhuizen, burgemeester van Hoorn, voorzitter delegatie

Plaatsvervangers:

Mw. Ina Adema, wethouder van Deventer

Dhr. Peter van der Velden, burgemeester van Breda

Dhr. Jos Wienen, burgemeester van Katwijk

Secretariaat Nederlandse delegatie:

Mw. Elisabeth Roussel, directie Europa / Internationaal

III.2. Comité van de Regio's

Sinds maart 1994 beschikken gemeenten en provincies over een officieel adviesorgaan bij de Europese Unie: het Comité van de Regio's. Het Comité is ingesteld bij het Verdrag van Maastricht betreffende de Europese Unie met als doel lokale en regionale overheden een stem in het Europese besluitvormingsproces te geven. Het is een officieel adviesorgaan van de Raad van Ministers en de Europese Commissie.

III.2.1. Taakgebied en werkwijze

De Raad van Ministers of de Europese Commissie zijn overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag van Maastricht verplicht het Comité van de Regio's te raadplegen over nieuwe voorstellen op gebieden met impact op regionaal of lokaal niveau. Het Verdrag van Maastricht noemt vijf zulke soorten gebieden: Economische en sociale cohesie, Trans-Europese Netwerken, Gezondheid, Onderwijs en Cultuur. Verder noemt het Verdrag van Amsterdam nog vijf gebieden: Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Milieu, Beroepsopleiding en Vervoer. Daarnaast kan het Comité van de Regio's in alle gevallen worden geraadpleegd waarin de Raad of de Europese Commissie dat nodig achten. Sinds het van kracht worden van het Verdrag van Amsterdam heeft ook het Europees Parlement de mogelijkheid om het Comité van de Regio's om advies te vragen. Het Comité van de Regio's kan ten slotte ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen. In dit verband is relevant dat het Comité van de Regio's een zelfstandige positie heeft. Van de kant van de Europese Commissie is herhaaldelijk uitgesproken dat men veel waarde hecht aan de adviezen van het Comité van de Regio's.

Het Comité heeft 317 leden en eenzelfde aantal plaatsvervangende leden. Alle leden zijn lokale en/of regionale politici. Over hun mandaat is het volgende in het Europees Verdrag opgenomen: "Er wordt een comité met een adviestaak ingesteld, hierna het Comité van de Regio's genoemd, bestaande uit vertegenwoordigers van de regionale en lokale lichamen, die in een regionaal of lokaal lichaam gekozen zijn of verantwoording schuldig zijn aan een gekozen vergadering". Het laatste deel van voorgaande zin is van toepassing voor de Nederlandse burgemeesters en commissarissen van de Koningin. Het Comité komt vijf keer per jaar bijeen in plenaire zitting. Voorafgaand aan de plenaire zitting komt het Bureau bijeen (het dagelijks bestuur van het Comité). In het Bureau hebben voor Nederland de voorzitter en de vice-voorzitter van de Nederlandse delegatie zitting. Voorbereidend werk wordt gedaan in commissies en subcommissies. Er zijn zes commissies en een bijzondere commissie voor institutionele aangelegenheden. De Nederlandse leden en plaatsvervangende leden hebben alle zitting in één of twee commissies.

III.2.2. Nederlandse deelname aan de activiteiten van het Comité

De Nederlandse delegatie bestaat uit twaalf leden en twaalf plaatsvervangende leden. Zes leden en zes plaatsvervangende leden komen uit gemeentelijke kring en zes uit provinciale kring. VNG en IPO doen een voordracht aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties die deze voordracht via het ministerie van Buitenlandse Zaken voorlegt aan de Europese Raad van Ministers. Deze Raad benoemt officieel de leden en plaatsvervangende leden. Bij de voordracht van nieuwe leden worden zoveel mogelijk de algemene uitgangspunten bij benoemingen gevolgd. Daarbij zijn criteria van belang zoals politieke kleur, regionale spreiding, gemeenteomvang. Het primaat van het secretariaat van de Nederlandse delegatie in het Comité ligt bij het IPO. De contactfunctionaris Europa van de VNG is plaatsvervangend secretaris. Deze is met name aanwezig bij vergaderingen van de Nederlandse delegatie, plenaire vergaderingen en bureauvergaderingen. Inhoudelijke inbreng vindt in principe plaats via de beleidsafdelingen van de VNG. Om de aansluiting met de VNG-commissies te versterken, is besloten bij vacatures te rekruteren uit de relevante commissies.

Comité van de Regio's

Voorzitter:

Dhr. L. van den Brande (België)

Secretariaat:

Comité van de Regio's

Belliardstraat 101

B-1040 Brussel

Tel. +32 22 82 22 11

Fax. +32 22 82 23 25

<http://www.cor.europa.eu>

Gemeentelijke leden van de Nederlandse delegatie:

Dhr. Henk Kool, wethouder van Den Haag

Dhr. Cor Lamers, burgemeester van Houten

Dhr. Ivo Opstelten, burgemeester van Rotterdam

Dhr. Anton Rombouts, burgemeester van 's-Hertogenbosch

Dhr. Ruud Vreeman, burgemeester van Tilburg.

Dhr. Bas Verkerk, burgemeester van Delft

Plaatsvervangers:

Dhr. Job Cohen, burgemeester van Amsterdam

Mw. Rinda den Besten, wethouder van Utrecht

Mw. Elly Franssen-Muijtjens, wethouder van Voerendaal

Dhr. Rik de Lange, wethouder van Zutphen

Dhr. Hans Kel, burgemeester van Hof van Twente

(vacature)

Secretariaat Nederlandse delegatie:

Mw. Simone Goedings, directie Europa/Internationaal

Dhr. Mathijs Verhagen, IPO

IV. Deelname aan internationale netwerken

In hoofdstuk I en II zijn onze deelname aan internationale verenigingen van lokaal bestuur en aan intergouvernementele organisaties aan de orde geweest. Daarnaast participeren VNG-directies ook nog in internationale netwerken op hun eigen terrein. Hieronder volgen vier netwerken van betekenis.

IV.1 Netwerk Gezonde Gemeenten

Het netwerk Gezonde Gemeenten vormt het nationale onderdeel van het Europese netwerk Healthy Cities, dat in het kader van de World Health Organization is opgericht. Vanuit het beleidsveld Onderwijs, Zorg en Welzijn (OZW) wordt hieraan deelgenomen. Eenmaal per jaar vindt er een Europese uitwisseling plaats.

IV.2 Netwerk Child Friendly Cities

Het netwerk kindvriendelijke steden is een platform van gemeentebestuurders, gemeenteambtenaren en andere geïnteresseerden voor het ontwikkelen en ondersteunen van innovatief jeugdbeleid. De VNG (OZW) en Jantje Beton faciliteren het netwerk door middel van het organiseren van bijeenkomsten en werkbezoeken, het verspreiden van informatie en leveren van bijdrage aan (inter)nationale congressen en het bijhouden van een website (www.kindvriendelijkesteden.nl). Het eerste centrale thema van het netwerk is jeugd en ruimtelijke ordening.

Het Nederlandse netwerk maakt deel uit van het internationale netwerk Child Friendly Cities, in 1996 gestart door Unicef/UN-Habitat, een wereldwijd initiatief gerelateerd aan de implementatie van het Verdrag van de rechten van het Kind. Het Europese netwerk organiseert diverse congressen, waaraan ook de VNG deelneemt.

IV.3 ELANET

Dit is een vrij informeel netwerk (geen lidmaatschapskosten) van verenigingen van lokale overheden en hun dochterondernemingen. ELANET heeft de volgende doelstellingen:

- vormen van consortia om in te schrijven op projecten met (co-)financiering van de Commissie;
- ondersteunen van de CEMR bij het formuleren van standpunten op het terrein van ICT en informatiemaatschappij richting Europese/ internationale instanties (ELANET vormt de kern van de CEMR Policy group on Information Society);
- uitwisselen van ervaringen via onder meer conferenties die eens in de anderhalf jaar worden georganiseerd. Vanuit het Beleidsveld Bestuur, Veiligheid en Informatiebeleid wordt hieraan deelgenomen.

V. Deelname aan internationale samenwerkingsprogramma's

De activiteiten van de VNG op het gebied van internationale samenwerking vormen een hoofdstuk apart. Om aan de vraag naar professioneel opgezette projecten en programma's te kunnen voldoen is VNG International B.V. opgericht, een bedrijf met een maatschappelijke doelstelling binnen de holding VNG Diensten.

V.1. Doelstellingen en activiteiten van VNG International

VNG International heeft als doelstelling het bijdragen aan de versterking van democratisch lokaal bestuur wereldwijd. Naast de ontwikkeling en uitvoering van projecten en programma's in het buitenland, wordt aan deze doelstelling gewerkt door het ondersteunen van Nederlandse gemeenten bij de vormgeving van hun internationale beleid.

VNG International biedt gemeenten, donoren en andere belanghebbenden uiteenlopende diensten en producten aan. Voor Nederlandse gemeenten zijn deze omschreven op de website www.vng.nl/beleidsvelden/Europa en Internationaal/Gemeentelijke Internationale Samenwerking (GIS) en in de brochure Overzicht van diensten. De diensten en producten voor donoren en andere (niet-Nederlandstalige organisaties) zijn beschreven op de website www.vng-international.nl

VNG International levert de volgende diensten aan Nederlandse gemeenten:

- a. Serviceverlening aan gemeenten, bijvoorbeeld informatievoorziening, advisering bij het opstellen van een beleidsnotitie internationaal beleid, het verzorgen van inleidingen, evaluatie van stedenbanden, cursussen.
- b. Ondersteuning aan Nederlandse gemeenten bij het ontwikkelen van Europese projecten met gebruikmaking van Europese Structuurfondsen.
- c. Belangenbehartiging namens de gemeenten in Nederland, bijvoorbeeld door met het Ministerie van Buitenlandse Zaken programma's te ontwikkelen die gemeenten faciliteiten bieden voor de invulling van hun internationale samenwerking.
- d. Versterking van het lokale bestuur in bepaalde ontwikkelingslanden en EU toetredinglanden samen met groepen Nederlandse gemeenten: zie kader.
- e. Secretariaat van diverse gemeentelijke platforms: zie kader.

VNG International levert de volgende diensten aan donoren en andere belanghebbenden:

- a. Ontwikkeling en uitvoering van projecten gericht op versterking van het lokaal bestuur in ontwikkelingslanden en landen in transitie, via onder meer het geven van trainingen, het uitzenden van experts, het ontvangen van stagiairs, etc. In Midden- en Oost-Europa staan veel gemeentelijke projecten in het teken van de voorbereiding op de toetreding tot de EU en het verder versterken van de lokale democratie. In ontwikkelingslanden vinden veel projecten plaats tegen de achtergrond van decentralisatieprocessen en de noodzaak de capaciteit van gemeenten te versterken om hun toegewezen taken goed te kunnen uitvoeren.
- b. Ondersteuning van projecten van derden, waaronder die van Nederlandse gemeenten. Bijvoorbeeld door het uitvoeren van evaluaties, het bieden van 'backstopping' (informatie en advies om de voortgang te ondersteunen) en bemiddeling (onder andere door het matchen van gemeentelijke experts en behoeften van opdrachtgevers).

Programma's ter versterking van het lokale bestuur i.s.m. Nederlandse gemeenten

- a. LOGO South, een programma waarin groepen Nederlandse gemeenten samen met VNG International samenwerken aan de versterking van het lokale bestuur in een aantal ontwikkelingslanden. LOGO South is actief in de volgende landen en op de volgende thema's Benin (lokale belastingen), Egypte (watervoorziening en sanitatie), Ghana (financieel management), Indonesië (water management), Nicaragua (lokale overheid), de Palestijnse Autoriteit (afval en afvalwater), Sri Lanka (afval), Soedan (water management), Suriname (capaciteitsontwikkeling), Tanzania (financieel management) and Zuid Afrika (sociale huisvesting). Daarnaast zijn er vier overkoepelende, thematische programma's op het gebied van afval, water, bevolkingsparticipatie en HIV/Aids. Voor meer informatie: www.vng-international.nl
- b. LOGO East, een programma waarin groepen Nederlandse gemeenten samen met VNG International samenwerken aan de versterking van het lokale bestuur in Roemenië, Bulgarije, Turkije, Oekraïne, Servië en Montenegro. Nevendoelstelling van LOGO East is het vergroten van het aantal partnerschappen tussen de gemeenten in deze landen en de Nederlandse gemeenten. De eerste ronde van het programma liep eind 2007 af. Voor meer informatie: www.vng-international.nl

Gemeentelijke platforms van VNG International voor internationale samenwerking

Platform Europese Stedenbanden

Opgericht in: 1989 als Platform Gemeentelijk Vredesbeleid

Doelstelling: ondersteuning van de aangesloten Nederlandse gemeenten en in deze gemeenten werkzame stedenbandorganisaties die actief zijn met een stedenband in Europa.

Het Platform Europese Stedenbanden telt per 1 januari 2006 89 leden en is ondergebracht bij VNG International. Het Platform vervult een netwerk-, informatie- en lobbyfunctie voor de leden door o.a. trainingseminars te organiseren, publicaties en elektronische nieuwsbrieven te verzorgen en individuele (subsidie-) adviezen te geven. Er zijn momenteel zes landenkringen: Baltische Staten, Polen, Tsjechië en Slowakije, Hongarije, Roemenië en Rusland.

Suriname

Opgericht in: 2001.

Doelstelling: Ontwikkelen en verdiepen van de samenwerking tussen Nederlandse gemeenten en waterschappen met Surinaamse districten en ressorts. Het Suriname Platform streeft er naar om gezamenlijk activiteiten te ondernemen en kleinere gemeenten de mogelijkheid te bieden bij te dragen aan activiteiten met Suriname.

Leden: Arnhem, Amsterdam, Den Haag, Haarlemmermeer, Lelystad, Rotterdam, Spijkenisse, en de Unie van Waterschappen.

Marokko

Opgericht in: 2001.

Doelstelling: Het proces van democratisering en versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur in Marokko te ondersteunen, en een bijdrage te leveren aan de participatie van burgers van Marokkaanse afkomst in Nederland.

Leden: Amsterdam, Arnhem, Bergen op Zoom, Den Haag, Meppel, Rotterdam, Utrecht, Veendendaal, Zaltbommel, Zeist, Leidschendam-Voorburg.

Turkije

Opgericht in: 2004.

Doelstelling: Het bevorderen van de gemeentelijke internationale samenwerking met Turkije, het ondernemen van gezamenlijke activiteiten en het uitwisselen van informatie en praktijkervaringen. Ondersteuning vanuit VNG International gebeurt vooral via het landenprogramma Turkije van LOGO East. Gemeenten die meedoen met LOGO East zijn Deventer, Zoetermeer, Amsterdam, Rotterdam, Almelo, Haarlem, Nijmegen, Alkmaar.

Nederlandse Antillen en Aruba

Opgericht in: 2004.

Doelstelling: Het samenbrengen van de vraag van de Nederlandse Antillen en Aruba naar technische bijstand en het aanbod van Nederlandse gemeenten om de bestuurskracht van de lokale autoriteiten op de eilanden te versterken. Daarnaast wil het platform de activiteiten van de achttien Antillianengemeenten beter afstemmen.

Leden: Rotterdam, Dordrecht, Vlissingen, Lelystad, Alkmaar, Tilburg, Den Helder, Capelle aan den IJssel, Vlaardingen, Arnhem, Breda, Groningen, Delfzijl, Leeuwarden en Eindhoven.

De VNG International-methode

Voor donoren is de stevige verbondenheid met de praktijk van het lokaal bestuur een van de sterke kanten van VNG International. Projecten van VNG International krijgen vorm in nauwe samenspraak met de ontvangende partij en met inzet van ambtenaren en bestuurders uit Nederlandse gemeenten. Deze werkwijze 'van collega tot collega' wordt in het buitenland hoog gewaardeerd.

V.2. Opdrachtgevers

VNG International voert een deel van haar activiteiten uit in opdracht van de VNG. Het gaat hierbij om belangenbehartiging voor gemeenten en informatievoorziening en advisering aan gemeenten. Op verzoek van de VNG en de Raad van Europese Gemeenten en Regio's sectie Nederland is het Servicebureau Europa ondergebracht bij VNG International. Het bureau assisteert Nederlandse gemeenten bij het ontwikkelen van Europese projecten met gebruikmaking van Europese Structuurfondsen.

De meeste projecten van VNG International worden extern gefinancierd en uitgevoerd in opdracht van Nederlandse, Europese en internationale overheidsinstellingen, NGO's en Nederlandse gemeenten. De belangrijkste financiers zijn:

- 1. De Nederlandse rijksoverheid*, met name verschillende onderdelen van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het ministerie financiert het LOGO South programma (zie kader), het LOGO East programma (zie kader) en het VNG-ACB-programma. VNG-ACB is gericht op de versterking van verenigingen van gemeenten in ontwikkelingslanden en wordt deels door de VNG zelf gefinancierd. Naast deze programma's voert VNG International regelmatig projecten uit in opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De projecten bestrijken zeer uiteenlopende terreinen als gemeentefinanciën, afvalverwerking, bevolkingsparticipatie, training voor gemeenteraadsleden en versterking van verenigingen van gemeenten zowel in Oost-Europa als in ontwikkelingslanden.
- 2. De Europese Unie.* De EU financiert diverse projecten van VNG International gericht op de versterking van de lokale democratie en het lokaal bestuur in landen in Midden- en Oost-Europa, de voormalige Sovjet-Unie en enkele ontwikkelingslanden.
- 3. Overige donoren.* VNG International voerde projecten uit voor o.a. de Verenigde Naties (UNDP en UNCHS), de Wereld Bank, de ontwikkelingsorganisaties van de Verenigde Staten en Zweden (USAID en SIDA) en Nederlandse ontwikkelingsorganisaties (o.a. NCDO, STOP AIDS NOW!, Nuffic en CORDAID)

VI. Bilaterale en multilaterale contacten

Op directieniveau worden contacten met zusterverenigingen onderhouden. Deze contacten vinden plaats op bilaterale of multilaterale basis. Sinds een aantal jaren vindt een jaarlijks overleg plaats met de Deense Vereniging van Gemeenten, de Deutscher Städtetag (Duitse vereniging van steden), en de Engelse vereniging. Tijdens dit overleg worden onderwerpen besproken die op landelijk of Europees niveau van belang zijn. Er worden zonodig afspraken gemaakt voor gezamenlijke standpunten of actie. Op minder regelmatige basis ontmoet de directie andere verenigingen van gemeenten. Met de Luxemburgse en de Belgische verenigingen wordt periodiek overlegd over de verdeling van zetels in CEMR- en UCLG-verband.

VII. Overleg over Europees en internationaal beleid

VII.1 Nationaal overleg

Algemeen overleg ten aanzien van Europees beleid op nationaal niveau vindt plaats vanuit de Directie Europa/Internationaal. Daarnaast wordt vanuit beleidsdirecties deelgenomen aan interdepartementale werkgroepen, die zich direct of indirect bezighouden met Europese regelgeving.

EUI neemt deel aan:

Europa Overleg Binnenlands Bestuur (EOBB)

Het Europa overleg is een maandelijks interdepartementaal overleg onder voorzitterschap van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, waarvoor de decentrale overheden en alle departementen worden uitgenodigd. In dit overleg wordt de lopende Europese agenda besproken. Vanuit de kant van de VNG wordt aan dit overleg deelgenomen. Het doel van het Europa overleg elkaar te informeren over activiteiten van zowel de kant van de decentrale overheden als die van de ministeries.

Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC)

In de Werkgroep BNC worden wekelijks alle nieuwe voorstellen van de Commissie besproken. Het doel van deze interdepartementale werkgroep is een fiche op te stellen ten behoeve van een eerste standpuntbepaling voor de lidstaat Nederland in de Raad van Ministers en dat toe te zenden aan de Eerste en Tweede Kamer. Voor de VNG is van belang dat in het fiche al een indicatie moet worden gegeven van de mogelijke financiële, administratieve en juridische gevolgen van een voorstel voor de decentrale overheden.

ICER

De VNG is agendalid van de Interdepartementale Commissie Europees Recht (ICER). Deze commissie beoordeelt de juridische gevolgen van Europese voorstellen voor Nederland.

Beleidsveld Werk en Inkomen neemt deel aan:

- het beleidscomité Equile, het monitorcomité ESF 3, het evaluatiecomité ESF 3 en het mainstream comité van Equile.

Beleidsveld Onderwijs, Zorg en Welzijn neemt deel aan:

- (passief) het Europees Platform Onderwijs. Dit platform bespreekt ten behoeve van het Ministerie van OCenW Europese aangelegenheden, bijvoorbeeld het civiele effect van diploma's en het laten aansluiten van leergangen.

Beleidsveld Milieu en Mobiliteit neemt deel aan:

- het DUIV-overleg: het gaat om bestuurlijk overleg, tussen de DG Milieu van het VROM, de Unie van Waterschappen (UvW), IPO en de VNG. Hierin heeft Europa een vaste plaats op de agenda.
- Bovendien neemt Milieu en Mobiliteit deel aan de stuurgroep Lucht van het ministerie van VROM, waarin in voorkomende gevallen ook de Europese regelgeving aan de orde komt.
- het interdepartementaal overleg over de EG-kaderverordening platteland.

Beleidsveld Ruimte en Wonen neemt deel aan:

- het Overleg Platform Aanbesteden (OPA). Binnen dit overleg komen alle aspecten betreffende wijzigingen/ aanvullingen/ interpretatiekwesties betreffende de Europese aanbestedingsrichtlijnen aan de orde alsmede worden reacties van de Nederlandse lidstaat hierop besproken.

Expertisecentrum Gemeentefinanciën neemt deel aan:

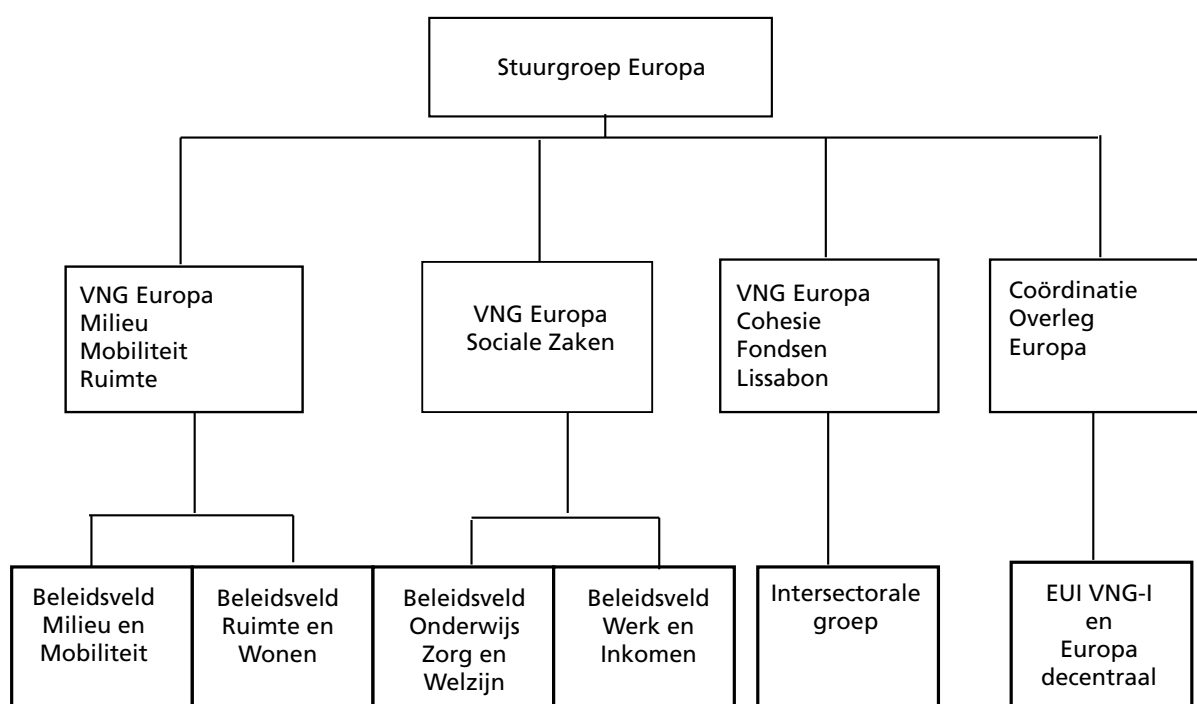
- het interdepartementaal overleg overheidssteun (ISO).

Expertisecentrum College voor Arbeidszaken neemt deel aan:

- interdepartementaal overleg als het gaat om vertaling van Europese regelgeving op het gebied van arbeidszaken in Nederlandse wet- en regelgeving (met name op het gebied van arbeidstijden van bijzondere groepen (ambulances, brandweer)).
- interdepartementaal overleg over standpunt Nederland bij wijziging van Europese regelgeving op het gebied van arbeidszaken.

VII.2 Intern overleg

Overleg over Europa

Vanuit EUI worden diverse vormen van overleg over Europa geïnitieerd: Het belangrijkste kader is de Stuurgroep Europa. Deze bestaat uit beleidsbepalers voor het onderwerp binnen de VNG: dat zijn naast dhr. Ralph Pans (portefeuillehouder Europa in de directieraad) alle medewerkers EUI en de beleidsveldhoofden, waarbij Europese lobbydossiers zijn ondergebracht. Frequentie is 3 à 4 keer per jaar en als vaste agendapunten komen naast strategische ontwikkelingen rondom Europa, de Europese aspecten van de VNG beleidsagenda aan de orde. Onder de Stuurgroep Europa functioneren kleine werkgroepen zoals Europa Fysiek met de VNG-beleidsafdelingen Ruimte en Wonen en Milieu en Mobiliteit en Europa Sociaal met de beleidsafdelingen Werk en Inkomen en Onderwijs, Zorg en Welzijn. Deze dienen tot het uitwisselen van informatie en het voorbereiden en bespreken van lobby's. Beleidsinhoudelijke afstemming van een VNG actie op een Europees thema vindt in deze overlegcircuits plaats en levert daarmee maatwerk op. Zo is er een maandelijks overleg met medewerkers van VNG International en met medewerkers van Europa Decentraal die met Europees verwante onderwerpen bezig zijn (Europa Overleg).

Verder vindt maandelijks een overleg plaats tussen de medewerkers van de directie Europa en het lid van de Directieraad dat Europa in zijn portefeuille heeft. Ter ondersteuning wordt periodiek voor de medewerkers een cursus Europa aangeboden.

Overleg over internationale samenwerking

Maandelijks vindt er een overleg plaats tussen de voorzitter van de Directieraad, de VNG-medewerker belast met internationale aangelegenheden en de (plv-)directeur van VNG International. Hier vindt afstemming plaats over (de voorbereiding en follow-up van) de VNG-inbreng in internationale gremia en wordt informatie uitgewisseld over verwante ontwikkelingen.

VII.3 Samenwerking VNG/IPO

In 1993 zijn IPO en VNG een samenwerkingsovereenkomst aangegaan om tot samenwerking te komen op het gebied van Europese aangelegenheden. De achterliggende gedachte bij deze samenwerking is het belang dat alle Nederlandse gemeenten en provincies hebben om in één sterk organisatorisch verband te kunnen optreden dat de belangen van gemeenten en provincies zo doeltreffend mogelijk behartigt. Naast de informatievoorziening over Europese aangelegenheden aan VNG, IPO, gemeenten en provincies is met name ook de coördinatie van de inbreng van VNG en IPO in de diverse overlegsituaties en de gezamenlijke secretariaatsvoering van de Nederlandse delegaties een belangrijk oogmerk.

Onder de samenwerking valt ook de (financiële) ondersteuning van Europa Decentraal, het informatiepunt over Europa.

Voor meer informatie zie www.ipo.nl en www.nl-prov.be

VIII. Informatie aan en overleg met de leden

VIII.1 Informatie

Informatie over Europa

Aan de VNG zijn verbonden Servicebureau Europa (zie voor meer informatie § 1.3 Servicebureau Europa) en Europa decentraal (zie voor meer informatie § 1.4 Europa decentraal) die onder ander dienen als informatiebronnen voor gemeenten.

Servicebureau Europa biedt onder ander het informatiepunt Europese subsidies, waarbij onder meer informatie aan gemeenten over de verschillende subsidiemogelijkheden wordt vertrekt. Verder biedt het Servicebureau informatie door middel van een nieuwsbrief en een helpdesk, die telefonisch en per e-mail is te bereiken.

Servicebureau Europa

Meer informatie:

www.servicebureau-europa.nl

Helpdesk:

telefoonnummer 070-373 8694

sbe@vng.nl

Europa decentraal biedt informatie aan de leden door middel van de wekelijkse (gratis) nieuwsbrief, De Europese Ster en via een helpdesk die telefonisch en per e-mail te bereiken is.

Europa decentraal

Directeur:

Mw. Fenna Beekmans

Meer informatie:

www.europadecentraal.nl

Helpdesk:

telefoonnummer 070-3381090

info@europadecentraal.nl

Informatie over gemeentelijke internationale samenwerking

Algemene vragen over internationale samenwerking worden door het VNG Informatiecentrum beantwoord.

VIII.2 Overleg

In de loop van 2005 is het *Bestuurlijk Platform Europa* opgericht om de belangenbehartiging en de kwaliteit van de Europese dienstverlening te bewaken. Het Bestuurlijk Platform moet gezien worden als een belangrijke spil voor de Europese activiteiten binnen de VNG, die er voor kan zorgen dat de diverse binnen en rondom de VNG ontwikkelende Europa-werkzaamheden bestuurlijke borging krijgen en op elkaar worden afgestemd. Voor ogen staat hierbij ook om de aandacht van gemeenten voor Europa bestuurlijk te versterken.

Bestuurlijk Platform Europa

Voorzitter:

Dhr. Robbert Jan Piet, wethouder van Heerhugowaard

VNG-delegaties:

Mw. Jetty Eugster-Van Bergeijk, wethouder van 's-Hertogenbosch

Mw. Rinda den Besten, wethouder van Utrecht

Mw. Amy Koopmanschap, burgemeester van Diemen

Dhr. Rik de Lange, wethouder van Zutphen

Dhr. Onno van Veldhuizen, burgemeester van Hoorn

Dhr. Bas Verkerk, burgemeester van Delft

Dhr. Jos Wienen, burgemeester van Katwijk

VNG-bestuur:

Dhr. Cor Lamers, burgemeester van Houten

Mw. Annemarie Jorritsma, burgemeester van Almere

Overigen:

Mw. Aaltje Emmens-Knol, burgemeester van Castricum

Dhr. Karel Loohuis, burgemeester van Haaksbergen

Dhr. Jan van Putten, burgemeester van Putten

Dhr. Ko Schele, wethouder van Meppel

Dhr. Hans van der Sluis, burgemeester van Maarsen

Secretariaat:

Mw. Annemiek Wissink (secretaris)

Dhr. Harry Jeurissen (adviseur)

De Adviescommissie Internationale Samenwerking is een klankbord voor het VNG-beleid op internationaal terrein en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan bestuur en directieraad van de VNG met betrekking tot internationale beleidsagenda's, internationale samenwerkingsprogramma's en de internationalisering van de Nederlandse gemeenten. De adviescommissie bestaat uit 14 leden.

Adviescommissie Internationale samenwerking

Voorzitter:

Dhr. Jacques Wallage, burgemeester van Groningen

Leden:

Dhr. Ronald Bandell, burgemeester van Dordrecht

Mevr. Aaltje Emmens-Knol burgemeester van Castricum

Dhr. Robert Giesberth, wethouder van Utrecht

Mevr. Emma de Lange, gemeentesecretaris van de Ronde Venen

Dhr. Jan Lonink, burgemeester van Terneuzen

Dhr. Robert Jan Piet, wethouder van Heerhugowaard

Dhr. Onno van Veldhuizen, burgemeester van Hoorn

Dhr. Cor de Vos, burgemeester van Nieuwegein

Dhr. Jos Waals, burgemeester van Venray

Mevr. Bea van Zijll de Jong-Lodenstein, Raadslid van Nijmegen

Secretariaat:

Dhr. J. Breugem (VNG International)

